

PER ADOLF EDGREN.

Året 1891 har för Entomologiska Föreningen varit ödesdigert i mer än ett afseende. Förluster hafva drabbat föreningen i ovanlig mängd genom dödens härjande ingrepp bland medlemmarne. För icke längesedan finna vi i Entomologisk Tidskrift intagna något utförligare skildringar af de plötsligt borttryckte och djupt saknade kära medlemmarne WILHELM MEVES och GEORG SANDBERG, hvilkas lifsgerning så kraftigt befrämjat entomologien i Norden. Nu har återigen ett för föreningen smärtsamt dödsfall inträffat, i det att dess hedersledamot, f. d. fältläkaren, d:r PER ADOLF EDGREN den 3 juli d. å. afled här i Stockholm i en ålder af nära 89 och ett halft år, den äldste bland föreningens medlemmar och senior i Sveriges läkarekår.

De yttre dragen af denne vördade mans lif äro i korthet följande. Han föddes den 7 febr. 1802 i Åmål, där fadern var postmästare. Efter genomgångna skolstudier blef han student i Upsala 1820, Med. Fil. Kand. 1823, Medicine Kandidat 1827 och redan året därpå Med. Licentiat, samt aflade efter fullgjorda tjänstgöringar på klinikerna i Stockholm kir. magister-examen 1830 och promoverades 1835 till Medicine Doktor. Han blef t. f. bataljonsläkare vid Skaraborgs regemente 1828 och var äfven förordnad som extra provinsialläkare i Skaraborgs län med station i Sköfde, där han slog ned sina bopålar, tills han 1867 flyttade till Stockholm, sedan han erhållit sökt afsked med pension från sin regementsläkaretjänst vid Vestgöta regemente och från sin sedan 1866 innehafda fältläkarebefattning. Han var riddare af Kgl. Nordstjärne- och Vasaorden, blef 1885 promoverad till

Medicine Jubeldoktor i Upsala och hälsades i Svenska Läkare-sällskapet s. å. såsom mer än 50-årig medlem af detta sällskap, i hvilket han invaldes 1834.

Under en 40-årig högt uppburen och förtjänstfull verksamhet som läkare inom Skaraborgs län, förnämligast i trakten kring Sköfde, egnade han den tid, som kunde blifva öfrig från trägna praktiska göromål, åt studiet af insektvärlden, hvilken i Sköfdes omgifningar å slutningarne af det natursköna siluriska berget Billingen var rik och omskiftande. Till kamrater å de entomologiska utflykterna hade han mycket ofta två män, hvilkas namn stå oförgämligt inristade i den entomologiska vetenskapens annaler, och de männen voro CARL JOHAN SCHÖNHERR samt LEONARD GYLLENHAL, hvilka hade sina hemvist inom ett par miles afstånd från Sköfde och ofta, isynnerhet SCHÖNHERR, besökte EDGREN i hans vackra, angenäma hem. Mellan SCHÖNHERR och EDGREN utvecklade sig ett särdeles varmt vänskapsförhållande, som på många sätt tog sig uttryck och hvarpå följande skämtsamma verser äro ett exempel. Då EDGREN fyllde 44 år, den 7 febr. 1846, öfverraskades han af SCHÖNHERR med gåfvan af ett insektskåp med många rara »kräk» uti och åtföljdt af följande egenhändiga tillegnan:

»Till Herr Doctor P. A. EDGREN!»

»Du flug-despot och mygg-förderfvare!

Hvad tjsuning nu ditt vilda hjerta känner,

Då uti dessa kräk Du dina framklor spänner!

Ack, rys Tyrann! Ditt straff med bäfvan se!

Vet, jag med trolldomskonst skall kräken återlifva,

Och då uti din säng Du djupast somnad är,

Så skola de med kraft på din lekamen klifva

Och göra dig besatt besvär!»

»Men blif ej rädd! För Dig jag konsten glömmet

Och till en gåfva blott jag dessa åt Dig ger.

Hvar gång Du nu på dem uti din samling ser

Helt visst Du den, dem skänkt, uti ditt minne gömmer.»

C. J. SCHÖNHERR.

De många entomologiska högtidsstunder i natursköna trakter, som dessa tre män hade omväxlande hos SCHÖNHERR på Sparresäter, hos GYLLENHAL å Höberg eller hos EDGREN i Sköfde, hade till följd, att denna del af Vestergötland blef ganska noggrant undersökt i entomologiskt hänseende. EDGREN insamlade härunder isynnerhet skalbaggar och fjärilar, och hans namn blef af SCHÖNHERR förevigadt, därigenom att en insekt bland de Linneanska *Curculio*-arterna och af Anthribidernas familj, förut beskrifven under namnet *Anthribus undulatus*, af SCHÖNHERR omdöptes till *Tropideres Edgreni*. Den verksamhet EDGREN utvecklade inom entomologien var uteslutande samlarens. Han har icke deltagit i vetenskapens utvecklingsarbete med några undersökningar eller vidlyftigare skrifter, men blef känd såsom varm naturvän och praktisk entomolog samt inkallades på den grund i »Der entomologische Verein zu Stettin» samt 1880 i den nyss grundade Entomologiska Föreningen i Stockholm, hvars hedersledamot af andra klassen han blef 1886. Den 16 september nyssnämnda år firade EDGREN sitt guldbröllop med ULRIKA SOFIA GRENANDER och skänkte då till Entomologiska Föreningen sina insektsamlingar, omfattande de flesta ordningar, men isynnerhet skalbaggar och fjärilar från in- och utlandet, förvarade i 2 dubbelskåp, af hvilka det ena var den ofvannämnda födelsedagsgåfvan af SCHÖNHERR.

I Entomologisk Tidskrift, årg. 4 (1883), H. 1, har E. under rubriken »Entomologiska notiser» meddelat en längre förteckning öfver fyndorter, mest i Sköfdetrakten, för sällsyntare skalbaggar, hvilka han själf funnit. I Sköfde Tidning för 1863 finnes af E. en uppsats om *Podura nivalis* och till undertecknads zoologiskt-medicinska studie: »Om insekters förekomst i den menckliga organismen» har E. meddelat ett fall af uppkräkta fluglarver hos en hofjunkare H., som behandlades af E. För öfrigt har E. i flera medicinska och andra tidskrifter samt i de allmänna tidningarne offentliggjort en stor mängd uppsatser, dels egna iakttagelser, dels öfversättningar, anmälanden och recensioner samt äfven en hel del inlägg i dagens frågor, äfvensom skönlitterära berättelser och skaldestycken, — i sanning en mångsidig författarverksamhet.

PER ADOLF EDGREN var en ovanligt vänsäll och fridsäll

man, med det blidaste väsen, och helt visst hade han ingen enda ovän. De sista åren af sin långa lefnad måste han till följd af ett struplidande hålla sig inne i sitt hem, där han ömt vårdades af maka och son, hvilka närmast sakna den älsklige åldringen. Frid öfver hans minne!

O. T. S.

SKYDDS- OCH UTROTNINGSMEDEL.

Sätt att fördrifva larverna till Stickelbärssågaren (*Nematus Ventricosus*). En M:r FIOR i Charleston, N. Amerika, öfverströdde buskar, som voro angripna af sådana larver, med en blandning af 2 delar släckt kalk och en del tobakspulver, erhållet från en cigarrfabrik. Skadedjuren dogo därpå efter blott en enda behandling. Ins. Life 1888, sid. 17.

Ett annat medel anfördes för en tid sedan i en svensk tidning och må här omnämnas. »Mina vinbärs- och krusbärsbuskar hemsöktes årligen af larver, skrifver en tysk trädgårdsmästare, hvilka gjorde dem alldeles kala. Alla medel jag försökte här emot tjänade till föga eller intet. Då rådde mig en gammal trädgårdsmästare att upplösa 140 gram alun i varmt vatten, blanda detta med 20 liter vatten och ofta öfverspruta buskarne därmed. Sedan jag gjort detta 2 gånger, ha alla larverna försvunnit. Äfven mot andra larver har jag använt samma medel med lika godt resultat, likaså mot bladlöss, som angrepo mina äppleträd; vid detta tillfälle använde jag dock en kraftigare trädgårdsspruta. Det lider intet tvifvel, att detta lika enkla som verksamma medel med samma framgång kan användas mot annan växtohyra. Det är fullkomligt oskadligt för växterna.»

S. L.